

Zvonček 3

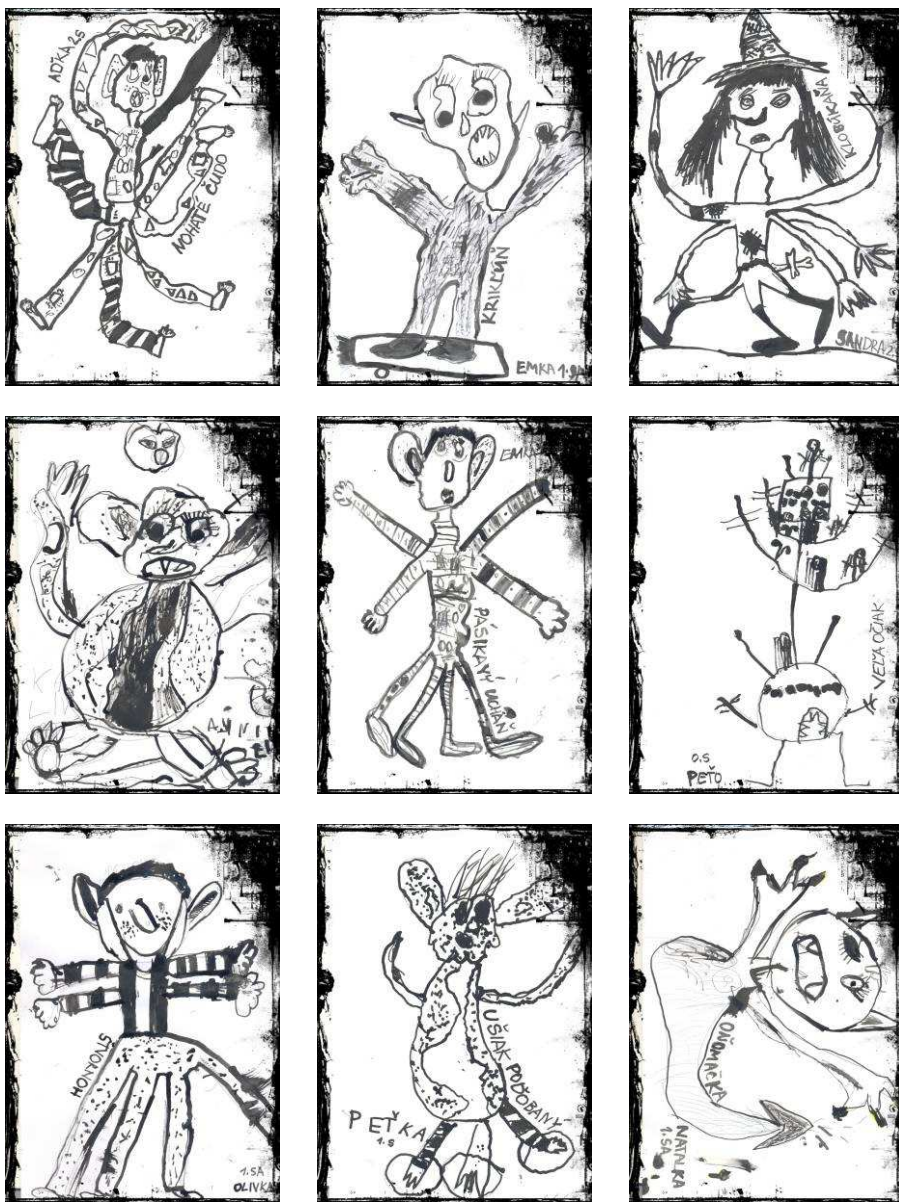

Časopis žiakov SZŠ BellAmos vydáva Tlačová agentúra BellAmos TABA
Zvonček je dvojnásobným držiteľom ceny Jožka Flaška za jeho vysokú úroveň
a držiteľom ceny Syndikátu novinárov

Číslo 3/ročník 8

November 2009

Cena: 1,70€

Časopis Zvonček TABA 2009/2010 vydáva Tlačová Agentúra BellAmos pri Súkromnej základnej škole BellAmos v Martine 03601, Ulica východná 18, za pomoci žiakov a pedagógov školy pod vedením Mgr. Zuzany Vavákovéj. Kontakt: 0907/101023 alebo bellamos@mtweb.sk

OBSAH

Str. 1	Titulná strana
Str. 2	Pre začiatok
Str. 3	Hlavné správy BellAmos
Str. 4 - 6	Najlepší redaktori v Prahe
Str. 7	Stretnutie so spisovateľom
Str. 8	Deti v martinskom útulku pre psov
Str.9	Mladí prírodovedci a chemici
Str. 10	Rakúsko – Švajčiarsko - BellAmos
Str. 11	Naše nezabudnuteľné zážitky
Str. 12 – 13	Ako prežiť školskú dochádzku
Str. 14	Resocializačné stredisko Manus
Str. 15	Októbrový turnaj najlepších
Str. 16	English Page
Str. 17	Sladká matematika trochu inak
Str. 18 – 19	Okienko špeciálnej pedagogičky
Str. 20	Halloween v BellAmose
Str. 21	Nové tváre BellAmos-u
Str. 22	Strana pre rodičov
Str. 23	Reklama
Str. 24	Halloweenske strašidlá
A-D	Propozície súťaže Janko Hraško ešte žije...

Titulka

Halloween v BellAmos-e.
Školské stredisko záujmovej
činnosti v plnom pracovnom
nasadení ☺.

Kto mal a má narodeniny?

Denis Ciran	5.S	01.11.
Denis Liner	5.S	01.11.
Martin Bažlekov	4.S	11.11.
Martin Brodniansky	8.S	11.11.
Martin Bukva	8.S	11.11.
Martin Dzuroška	9.S	11.11.
Martin Ilovský	0.S	11.11.
Martin Lepot	9.S	11.11.
Martin Malčák	7.S	11.11.
Martin Smerek	1.S	11.11.
Martin Šutovský	5.SA	11.11.
Maroš Lukáč	3.S	11.11.
Katarína Hroboňová	8.S	25.11.
Katarína Hroncová	5.S	25.11.

Kto mal a má meniny?

Martin Dzuroška	9.S	01.11.
Jakub Hajda	2.S	07.11.
Matúš Androvič	1.SA	08.11.
Erik Zachar	5.SA	10.11.
Martin Lepot	9.S	14.11.
Kristán Vagaský	0.S	17.11.
Maroš Lukáč	3.S	20.11.
Alex Nagy	4.S	22.11.
Katarína Hroboňová	8.S	24.11.
Dominik Sabó	4.S	26.11.
Rebeka Pokrievková	5.SA	26.11.
Adam Bobocký	2.SA	27.11.
Ema Schovancová	4.S	27.11.
Adam Lašťák	2.SA	30.11.

Blahoželáme učiteľom

Narodeniny mali

Helena Ogureková	01.11.
Zuzana Weserle	05.11.
Klaudia Geryková	27.11.

Meniny mali

Renáta Špiriaková	06.11.
Klaudia Geryková	17.11.
Alžbeta Gažová	19.11.
Katarína Orelová	25.11.

„Každý z nás je v niečom najlepší...“

Jedinečnosť každého dieťaťa rozvíjame vo vedomí, že pomocou správnych metód a postupov môžu všetci v niečom vynikať!

Vieme, že individuálny prístup je „kľúčom“ k úspechu

V triede je maximálne 15 žiakov

BellAmos

Rozprávková škola bez známok

Učíme uvoľnene, bez napätia a stresu

V minulosti doplnok, dnes nevyhnutnosť

Moderne vyučujeme už 13 rokov

Rozhodli sme sa, že spoločnými výletmi a bohatou mimoškolskou činnosťou v čase prázdnin a cez víkendy **predbehneme ulicu** a budeme viesť deti k aktívnemu využívaniu voľného času

Prvý štvrťrok za nami

Máme za sebou prvé tohtoročné štvrťročné hodnotenie práce našich žiakov. Informácie o ich prospechu a správaní ste v týchto dňoch dostali na triednych konzultačných stretnutiach s učiteľmi školy. Nový školský zákon však priniesol do hodnotenia žiakov mnohé zmeny, ktorým sme nútení sa prispôbiť. Zmeny v hodnotení žiakov I. stupňa 4 stupňami sme museli použiť už na konci školského roku 2008/2009.

Školský rok 2009/2010 so sebou priniesol však aj výraznú zmenu: na II. stupni základnej školy pristupujeme ku kombinovanému hodnoteniu (doteraz uplatňované bolo len vo 8. a 9. ročníku). V praxi to znamená, že každá známka bude doplnená aj slovným komentárom, slovným hodnotením, zdôvodnením. Slovné hodnotenie na II. stupni zostáva však zachované aj preto, že vstupujeme s I. súkromným gymnáziom a Súkromnou základnou školou pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním v Bratislave do experimentálneho overovania slovného hodnotenia žiakov.

Okrem hodnotenia bude každý žiak robiť aj sebahodnotenie svojej práce za uplynulé obdobie. Žiak bude tak mať aktívny podiel na hodnotení. Sebahodnotenie ho naučí posúdiť vlastné sily, riadiť seba a svoj život, klásť si pred seba dosiahnuteľné ciele. Dieťa sa musí stať zdrojom svojho hodnotenia.

Knižnica Janka Hraška

V posledných dňoch prebiehajú intenzívne práce na sprístupnení školskej knižnice v našej novej dreveničke na prvom poschodí. **Knižnica Janka Hraška** bude slávnostne otvorená a daná do užívania 21. decembra 2009. Už sme Vás informovali, že pri tejto príležitosti sme vyhlásili akciu **Daruj svojej škole jednu knihu** s venovaním v nej. Výber knihy s prihliadnutím na jej využiteľnosť ponecháme na rodičov a deti. Knihy môžete nosiť až do termínu otvorenia pani učiteľke Zuzke Vavárovej, ktorá ich bude evidovať a označovať ako dar. V Knižnici Janka Hraška tak ostane trvalá spomienka na študentov našej školy. O programe slávnostného otvorenia knižnice Vás budeme informovať na webovej stránke školy.

Vianočné trhy

Tradiciu Vianočných trhov v BellAmose dodržíme aj tento rok. Žiaci usilovne pripravujú v Jankovej drevárni darčeky na predaj, celý mesiac budú prebiehať tvorivé dielne v Školskom stredisku záujmovej činnosti a v záujmových krúžkoch. Radi by sme uvítali iniciatívu rodičov, starých rodičov a priateľov školy pri výrobe netradičných vianočných výrobkov (slamené a drôtené ozdoby, pečenie oblátok a pod.) Výrobky by sa mohli pripraviť dopredu na tvorivých dielnach v škole alebo vyrábať priamo v deň konania vianočných trhov. Predbežný termín konania je 22. decembra 2009 v dopoludňajších hodinách. Ponuky posielajte telefonicky manažérke školy Mgr. Katke Orelovej (0903 735 987). Ďakujeme.

🔔 November priniesol so sebou veľa nových a zaujímavých zážitkov. ☺

🔔 Najlepší redaktori cestovali s Juniorklubom na 3-dňový poznávací pobyt do Prahy. Z našej školy to boli Veronika Vicenová zo 4.SA, Borko Král' zo 6.S a Lenka Búchalová z 8.S triedy. Kika Legerská z 8.S ochorela, a tak sa výletu nemohla zúčastniť. Zážitky z pobytu si môžete prečítať na str. 4 - 6.

🔔 Druháci sa zase zúčastnili na záujmovej besede v pobočke Turčianskej knižnice na Severe so spisovateľom Jozefom Kollárom. Pani učiteľka Ivonka Guráňová vám na strane 7 prináša pocity a zážitky z tohto stretnutia.

🔔 Pani učiteľka Katka Orelová sa vybrala s deťmi zo Školského strediska záujmovej činnosti do martinského útulku pre psov, aby urobili psíkom radosť. Pocity sa dozviete na strane 8.

🔔 Piataci sa zúčastnili na enviromentálnej výchove v Blatnici a podelili sa s vami o svoje zážitky. Šiestakov zase tento rok nadchla chémia a opísali vám zážitky z rôznych pokusov, ktoré robili. Viac sa dočítate na str. 9.

🔔 Na strane 10 sa dočítate o výlete Maťa Šutovského do Rakúska a Maťa Urbáneka do Švajčiarka.

🔔 Veronika Vicenová sa s vami podelila o zážitky z jazdenia a Radko Krupec opísal pobyt na chate Javorinka, na ktorom bol s pánom učiteľom Jankom Baranom. Viac na strane 11.

🔔 Aj v tomto čísle sa môžete opäť zabaviť s rubrikou Ako prežiť školskú dochádzku. Čítajte na strane 12 – 13.

🔔 Deviataci navštívili Resocializačné stredisko Manus v Martine. Pocity z tejto návštevy si prečítate na strane 14.

🔔 Pán učiteľ Matej Tomka vám opäť prináša zhodnotenie októbrového turnaja najlepších v Školskom stredisku záujmovej činnosti, kde prebieha celoročná hra – Každý z nás je v niečom najlepší. Ako to dopadlo v októbri? Kto zvíťazil? Čítajte na strane 15.

🔔 Na strane 16 si môžete precvičiť svoje jazýčky a prečítať si záujmovosť od pána učiteľa Adama písané po anglicky. ☺

🔔 Pani učiteľka Majka Debnárová vám opäť pripravila záujmové matematické príklady, aby ste si prevetrali svoje hlavičky. Počítajte na strane 17.

🔔 Špeciálna pedagogička Betka Gažová pre vás pripravila mnoho záujmovostí v rubrike Okienko špeciálnej pedagogičky. Str. 18-19.

🔔 Aj v BellAmose sme mali Halloween. Školské stredisko záujmovej činnosti pripravilo záujmové halloweenske aktivity pre deti. Prečítajte si na strane 20.

🔔 Na strane 21 pokračujeme s predstavovaním nových učiteľov v BellAmose. Tento mesiac sa dozviete viac o pani učiteľke Zuzke Dejčíkovej a Katke Orelovej. ☺

🔔 Rodičia si určite prečítajú informácie zo Strany pre rodičov a pokochojú sa kresbami – halloweenskými strašidkami – svojich detí na strane 24. ☺

🔔 V strede Zvončeka nájdete propozície celoslovenskej výtvarno-literárnej súťaže Janko Hraško ešte žije. Budeme radi, ak sa zapojíte nielen vy, ale aj vaši rodičia, starí rodičia, kamaráti, známi... ☺

Vo štvrtok 29. 10. 2009 sme sa o 7:00 ráno stretli pred CVČ Juniorklub a o nejakých 15 minút sme už vyrážali z Martina. Išli sme 7 hodín, 4 hviezdičkovým autobusom, cestou nám púšťali české rozprávky, je to pochopiteľné. Cesta bola dlhá, ale s Lenkou sme sedeli vzadu, tak sme sa zabávali. Konečne sme boli 60 km pred Prahou. Ocítame sa v Prahe a ideme do ZOO Praha. Bolo to tam všetko krásne, až na tých netopierov, boli sme v pavilóne Indonézska Džungľa, v oddelení nočné zvieratá. Na konci tohto oddelenia bola vitrína s netopiermi, ale ako sa pozerám, tak tá vitrína bola z polovice presklená a z polovice prázdna a vtedy popred nás preleteli netopiere. Ja s Veronikou sme začali pišťať, Lenka sa nebála. Odišli sme zo ZOO a hneď oproti bol Trojský Zámek. Vstúpili sme dnu, prvé miestnosti boli obyčajné, ale posledné boli krásne. Jedna z posledných bola celá omaľovaná kresbami. Keď ste sa pozreli hore, tak ste to všetko videli akoby 3D. Vyšli sme z Trojského zámku a išli sme na hotel. Cesta na hotel trvala dlho. Konečne sme na hoteli Meritum. Len vybalíť, na večeru a spať. Budíček sme mali o 6:30. Na raňajky som si ako blbý dal čaj do hrnčeka na Pikolo. Bol troch silnejší ako iné, ale dal sa piť. Veronika sa napchávala rožkom s cukrom. Po raňajkách sme išli na Hradčany. Pred vstupom stoja takí čudsní ujovia, ktorí len žmurkajú a dýchajú, aj to len pochybujem. Vstúpili sme do Chrámu svätého Víta. Je to jeden krásny kostol. Boli sme sa pozrieť aj na hrobky najmocnejších vládcov Prahy, ale aj na korunovačné klenoty. Potom sme šli na Zlatú uličku, bolo tam plno malých a útulných domčekov, v ktorých boli obchodíky. Zišli sme zo Zlatej uličky a išli sme do múzea hračiek, bolo tam mnoho starých, ale pekných hračiek. Na druhom poschodí boli samé bárbiny aj kenovia. Najlepší bol Michael Jackson. A potom sme navštívili výstavu 1000 rokov zlata Inkov. Všetky tie zlaté veci boli prekrásne, ale najkrajšie boli zlaté rukavice. Z Hradčian sme odchádzali preč krásnou záhradou, boli tam pekné staré stromy a hlavne veľá fontán. Veľmi dlho sme kráčali, až sme dorazili na Petřínsku rozhlednu. Ja som vyšiel len do polovice, lebo sa mi začali triasť kolena. Z Petřína sme sa odviezli dole lanovou dráhou. Chvíľu sme išli a dorazili sme na Karlov most. Mali sme tam rozchod. Potom sme zamierili na Staromestské námestie, pozreli sme si ako bije Orloj. Zo Staromestského námestia sme išli pešo na Václavské námestie. Tam sme mali 2 hodinový rozchod. Poprezerali sme tam všetky obchody. Bolo to tam krásne. A z Václaváku na hotel. Na nasledujúci deň sme hneď ráno cestovali na zámok Buchlov. Zámok Buchlov je veľmi krásny, až na jednu miestnosť Egyptológie. V tej miestnosti je múmia, a jeden tmavý roh, z ktorého každý večer hradná pani vychádza von skontrolovať, či je zámok v poriadku. A keď sa presvedčí, tak sa vracia do tej miestnosti jedným okienkom a uprostred nej sa začne vyparovať ako obláčik. My všetci sa pozeráme hore a sprievodkyňa pusti kľúče na zem, všetci sme sa preľakli.

Zuzka Dejčíková – pedagogička voľného času

Volám sa Zuzana Dejčíková. Narodila som sa v Martine, kde som vyrastala a bývam dodnes. Už od malička ma rodičia viedli k láske k folklóru a ja som sa stala členkou DFS Turiec. Pekné roky detstva strávené so súborom sa preniesli ďalej. To už som ako staršia začala pracovať vo „veľkom“ súbore Turiec. No k mojim záľubám patria aj knihy, príroda a dobrá hudba (nemusí byť len z folklórnej oblasti). Neskôr som sa s vďakou vrátila do detského súboru, kde ako jedna z vedúcich odovzďavam svoje skúsenosti v vďačnosťou ďalej. Veď pracovať s deťmi bolo mojim snom už od školy a tento sa mi postupne plní. Veď snívať je pre každého krásne, ale prežívať svoje sny je ešte krajšie. Teším sa na naše každodenné stretnutia.

Katka Orelová – manažérka školy a pedagogička voľného času

Ahojte. Za 25 rokov som prišla na to, že neznám nespravodlivosť, krivdu, utrpenie, zákernosť, povyšovanie a ubližovanie,... že rada robím s deťmi, rada maľujem, čítam, plávam, chatujem, bavím sa s priateľmi, rada pripravujem jedlo a oslavy pre druhých,... viem, že s úsmevom ide všetko ľahšie a život je krajší, keď sa naň pozeráme pozitívne nalaďení,... že obdivujem vyrovnaných, dobrých, rozhladených a úprimných ľudí,... mám rada históriu a fascinujú ma staré veci, milujem umenie - dobrú hudbu, literatúru, filmy, výtvarné diela, ručne vyrobené výrobky, kvety, prírodu, zvieratá, dedinu, letné večery, slnko v zime, zakvitnuté stromy na jar, vôňu po daždi,... chcem pomáhať tým, čo to potrebujú a tým, na ktorých mi záleží,... a želim si mier a lásku vo svete ☺.

Halloween

28.10.2009 mi po obede povedala pani učiteľka Katka Orelová, že či by som jej nemohol pomôcť s prípravou na halloweensku párty. Najviac sa mi páčilo zapalovanie sviečok a vydlabávanie tekvice. Bolo to super.

Borko Kráľ, 6. S

Ja osobne som prišiel na Halloween až po Jankovej drevárni. Hneď ako som prišiel, začal som vydlabávať tekvice, ktoré donedávna zdobili chodbu v škole. Hotové tekvice sme si na pamiatku odfoťili.

Matej Urbánek, 4. S

Počas Halloweenu bolo dobre. Vyrábali sme tam ovocné koktaily a všelijaké strašidlá. Super bolo, že tam bolo aj jedlo. ☺ Vyrábali sme aj halloweenske tekvice. Prišli k nám rôzne pani učiteľky a deti, ktoré si naše vyrobené strašidlá kupovali. Mňa najviac bavilo ich vyrábať. Na oknách nám svietili sviečky. No a na úplnom konci sme ostali len traja. ☺

Maxík Bobrovský, 3. S

Po obede sme išli do malej telocvične. Už boli pre nás pripravené tvorivé dielne. Robili sme rôzne koktaily, dlabali sme tekvice... Bolo tam krásne.

Emka Schovancová, 4. S

Halloween v podaní
Maxíka
Bobrovského z 3.S

Cesta domov mi ubehla rýchlo, lebo nám pustili film Pomáda a Mama Mia. Veľmi sa mi to páčilo a za to všetko vďačím našej pani vedúcej Mihálovej a mojej veľmi dobrej pani učiteľke Zuzke Vavárovej. Ďakujem.

Borko Kráľ, 6. S

Juniorklub ma za odmenu pozval na výlet do Prahy a ja som to nemohla prepásť. Tak som sa v stredu 28. októbra pobalila a tešila sa na ráno. Ráno ma mamina zobudila, rýchlo som sa umyla, obliekla a pripravila sa na sedemhodinovú cestu. Počas cesty som spala, jedla a pila a popritom som počúvala MP4. Teta vedúca nám rozprávala o Prahe a tiež nám hovorila, kam všade pôjdeme. Museli sme využiť aj tento deň, lebo by sme celý program nestihli. Takže v štvrtok sme boli v pražskej Zoo a v Trójskom zámku. Zoo bolo veľmi krásna, najviac sa mi páčili žirafy. V zámku sála obrazov. Na druhý deň sme prešli Českú eifelovku, ktorá bola vyššia ako parížska, ale bola veľmi labilná, chalani ju rozkývali. Z vrchu sme mali možnosť sa dívať na celú Prahu. Ja som sa bála, tak som šla hneď dolu. Posledný deň sme vstávali už o šiestej a o pol ôsmej sme šli na raňajky, vybrala som si tri rožky, džús a jablko. Potom sme šli do Buchlovho zámku a tam sme prešli zámok s 360 schodmi. Zámok bol super. Bola som v skupine s Lenkou, Borisom, Viki a Terezkou a počúvali sme, ako na ňom ľudia žili a ako to vyzeralo kedysi dávno. Po prechádzke zámkom sme šli na obed a domov. V autobuse sme pozerali Pomádu. Boli tam dva televízory aj wc, autobus bol veľmi luxusný a krásny. Cestou do Martina som písala tento príbeh. Šli sme jemne hrbolatou cestou, tak mi trochu skákali písmenká. Tešila som sa domov na sestričky a rodičov. Vedela som, že doma ma čaká tehotná škrečica Juda a jej nový frajer Edo. Tešila som sa na všetkých, ako sa budú radowať, že som doma. Ďakujem Juniorklubu, že ma zobral na tento výlet, ďakujem pani učiteľke Zuzke, že uverejňuje moje články do časopisu Junior a aj celej triede, že ma podporujú, aby som písala príbehy a ďalej všetkým ľuďom, ktorým sa páčia moje reportáže a príbehy. Vďaka týmto ľuďom a škole som mohla napísať tento článok a spoznať veci, ktoré v Martine nemáme.

A aký bol môj naj zážitok z Prahy? - Najviac sa mi páčilo v Zoo, lebo mám rada zvieratká. Rozhodla som sa, že vám niečo o nej poviem. V roku 2002 bola v Prahe veľká povodeň, ktorá bola aj v zoo. Boli tam dva metre vody, zvieratá sa utopili, v zoo bolo všetko zničené, preto to tam museli zrekonštruovať. Teraz sú si istí, že sa Vltava nevyleje, lebo okolo nej postavili obranu proti vode. V zoo sa nachádza viac ako 100 zvierat. Veľmi sa mi páčili Psy ušatí – asi majú mláďatá, lebo ošetrovatelia spozorovali, ako dvaja ulovili myš a nezožrali ju, ale zanesli si ju do nejakej skrýše. Veľa zvierat bolo v budovách pod zemou, aby im nebola zima. Boli sme aj v pavilóne opíc, videli sme ľadové medvede, žirafy, slony, levy a tigre... Majú tam aj pavilón pre deti, kde si deti môžu pohladkať slona, žirafu, podržať opičku alebo tarantulu...

Trójsky zámok - V tomto zámku je zakázané fotografovanie, ale určite si zapamätám, aké krásne obrazy som tam videla. V zámku je asi 50 miestností, v každej je zakázané jesť, piť a dotýkať sa vystavených vecí. Je tu aj sála, v ktorej sa konali sobáše. Všetko bolo veľmi krásne. **Pražský hrad** - V tomto hrade sídli prezident Českej republiky. Obzreli sme si jeho okolie – nádvorcia, spievajúcu fontánu... Je tu 8 vstupov, pri každom vchode stoja dvaja strážnici, ktorí si prezidenta vážia až tak, že sa nehýbu. **Karlov most** - Tento most dali postaviť až po smrti Karola IV. Pod Karlovým mostom tečie rieka Vltava, ktorá sa v roku 2002 vyliala.

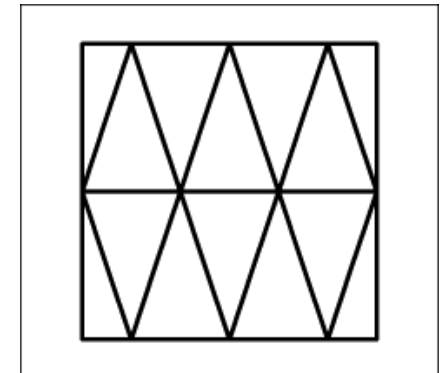
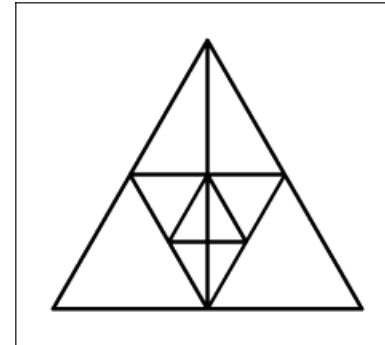
Veronika Vicenová, 4. SA

O ako odpočinok.

Čas na učenie si dôkladne rozdeľte a vyhradte si tam aj priestor pre odpočinok. Určite viete, že náš mozog sa skladá z dvoch hemisfér. Pri učení sa zapája najmä ľavá mozgová hemisféra. Preto je z času na čas potrebné nechať ľavú hemisféru odpočívať a zapojiť pravú. Tá zväčša funguje pri fyzickej činnosti. Takže krátke cvičenie, umytie riadu, vysypanie smetí (rodičia budú mať určite veľkú radosť ☺) pomáha naozaj si oddýchnuť od učenia. Zbytočne si budete dávať pauzu, pokiaľ ju strávite pozeraním televízie, čítaním knihy alebo pri PC. Nabudúce pokračujeme o hudbe pri učení, správnom mieste a pod... ☺

A sľúbený hlavolam: Jedným ťahom nakreslite tieto obrázky tak, aby ste nešli dvakrát po tej istej čiare.

Ako sa správne učiť

Už v minulom školskom roku Vám Lea postupne prinášala v Zvončeku tipy a triky ako sa čo najlepšie pripraviť na písomku, ako to zvládať tesne pred ňou, počas nej i po písomke. A keďže opakovanie je matkou múdrosti rozhodla som sa k tejto téme vrátiť a prispieť ďalšími informáciami v nasledujúcich niekoľkých číslach.

Jeden zaručený návod neexistuje a vopred Vás upozorňujem, že bez Vašej snahy a aktivity to nepôjde, takže ak čakáte radu typu: „Dajte si knihu pod vankúš a ráno to budete mať všetko v hlave“, tak radšej hneď prejdite na ďalšiu stránku nášho časopisu a nestrácajte čas.

Naučiť sa správne učiť si totižto tiež vyžaduje učenie a často je to dlhodobé a náročné učenie, no neskôr, keď budete mať učenia oveľa oveľa viac, určite oceníte čas strávený učením sa učenia. Takže...ak som Vás zatiaľ neodradila, čítajte ďalej. ☺

Nenadarmo sa hovorí, že v jednoduchosti je krása, preto aj ja dnes začnem od tých najjednoduchších vecí, ktoré zaručene fungujú.

K ako Kyslík.

Hovoriť o vyvetranej miestnosti môže znieť ako banalita a zbytočnosť, ale ľudia na to často zabúdajú. Kyslík pomáha mozgovým bunkám fungovať, keď chýba, nebudú mozgové bunky správne fungovať, nech by ste robili čokoľvek. Skúsili ste sa už niekedy učiť v prírode? Pomáha to.

T ako Teplota.

V prekúrenej izbe budete mať chuť skôr relaxovať a spať ako sústrediť sa na učenie. V miestnosti, kde je veľká zima, budete len myslieť na horúci čaj a posteľ. Takže správna teplota je takisto veľmi dôležitá.

V ako voda a výživa.

Mozog pre svoju činnosť okrem kyslíka potrebuje aj dostatok tekutín a správnu výživu. Pite veľa vody, minerálok, ovocných alebo bylinkových čajov (pozor na tie bylinky, ktoré majú utlmujúci účinok – napr. medovka). Dobré je jesť orešky (nie arašidy), kokos, sušené i čerstvé ovocie (najmä banány). Jedzte primerane. Ak sa prejete, zrejme sa vám bude chcieť spať. No ani škvŕkanie v žalúdku vašu pozornosť venovanú učeniu nijako nezlepší.

Stretnutie so spisovateľom Jozefom Kollárom

Porozprávam vám o stretnutí, ktoré sa uskutočnilo v jedno slnečné novembrové dopoludnie v pobočke Turčianskej knižnice na Severe. Určite ste už nedočkaví, s kým sme sa to vlastne stretli? Bol to spisovateľ **Jozef Kollár** a vyspovedali ho žiaci 2.S, 2.SA,.3.S. Zistili o ňom, že pracuje ako korektor pre časopis Nový čas. Okrem toho je aj spisovateľ, publicista a reportér. Je to určite zaujímavé ovládať toľko povolání. A teraz prejdeme k jeho láskam, sú to jeho dvaja synovia, ktorí sú už dospelí. Ale jeho najväčšou láskou je príroda. Nesmieme však zabudnúť na to, že miluje aj šport, a to hlavne cyklistiku a ping-pong. Zaujímala aj nás krajina, ku ktorej má pozitívny vzťah. Spisovateľ sa rozhovoril o tom, ako mu učarovalo Chorvátsko a miesto Čierna Hora. Hľadáli sme, čo má spoločné s našimi deťmi. Čo myslíte, že to bolo? Prezradím vám to. Bol to vzťah k mačkám. Samozrejme, že aj jednu vlastnú. Jedná sa o kocúra Murka. A teraz by sme vám už konečne mali prezradiť, čo nám spisovateľ predstavil. Porozprával nám o svojich zbierkach pre deti ako **Mestečko pod lopúchom**, **Srdce čiernej labute** a **Majusov najobľúbenejší gombík**. V predstavovaní sme za spisovateľom ani my nezaostávali. Tretiakov prezentoval Adamko Holečka, ktorý prečítal pánovi spisovateľovi rozprávku Tri dcéry, ktorá bola z jeho zbierky Srdce čiernej labute. Túto istú knižku dostala od pána spisovateľa druháčka Alicka Kontošová za nádherný obrázok, ktorý mu darovala. A nezaostali ani druháčky Anitka Paulíni, Eliánka Zacharová a Lejka Steinerová, ktoré pánovi spisovateľovi za nás všetkých veľmi pekne poďakovali a nezabudli mu na cestu pribaliť bellamosácky hrnček, ktorý zabalili do ich šťastných a spokojných úsmevov. A na záver sme vás všetkým chceli obdariť krátkym citátom z knižky, Majusov najobľúbenejší gombík. Dozviete sa tu napríklad, že: ....

.... „Človek by nikdy nemal myslieť len na seba. Dar na chvíľu poteší, ale keď sa s niekým podelíš o svoje srdce, dáš mu všetko čo je dôležité...“

Na hmotné dary po čase zabudneme, ale láska tu zostane navždy, lebo je večná...“

A úplne na záver odkaz od spisovateľa: „ Knižku Majusov najobľúbenejší gombík, čítajte spolu s dospelými, lebo práve oni vám vysvetlia veci, ktoré by vašim očkám a srdiečkam unikli, keby ste ju čítali sami.“ **pani učiteľka Ivonka Guráňová**

Útulok

V pondelok 5. októbra 2009 piatáci, šiestaci a jedna siedmačka sme boli v útulku pre psov. Začalo sa to tak, že sme išli kúpiť za vyzbierané peniaze asi 8 kg granúl a čakali sme na šiestakov asi 45min. (prvá skupina s pani učiteľkou Zuzkou išli dopredu a na zástavke MHD čakali na druhú skupinu, ale asi len 15 minút, Maťo Š. si myslel, že to bolo 45 ☺). Keď už konečne prišli, tak sme nasadli do autobusu, a na konečnej sme vystúpili. A potom sme išli peši asi 15 minút k útulku. Prišli sme do útulku a nik tam nebol. Ale zato tam boli veľmi pekné psy. Psy sme nemohli hladkať, ani kŕmiť našimi granulami, ale niektorí ich aj tak hladkali a kŕmili. Jeden pes sa strašne páčil nášmu fotografovi – Vikimu, ktorý však odmietal fotiť. Vlastne, psy sa páčili všetkým deťom. Boli sme tam chvíľu, potom sme odišli, ale nechali sme tam psie granule a psie dobrôtky.

Maťko Šutovský, 6. S

5.10.2009 sme išli do martinského útulku pre psy. Zo školy sme išli autobusom pod Ľadoveň, no a potom už len po vlastných. Prišli sme tam, ale nikto tam nebol, škoda. Tak sme si tam položili granule a pozreli sme si pár psov. Boli pekné, ale bolo na nich vidieť, že sú smutné. Naspäť do školy sme prišli autobusom, ale všetci sme boli smutní, že tam nebol ten ujo. Dúfam, že nabudúce to vyjde.

Borko Kráľ, 6. S

Keď sme skončili vyučovanie, išli sme do klubu. Hneď sme vedeli, že pôjdeme do útulku pre psov. Najprv sme išli kúpiť pre psov granule a potom sme išli na autobus. Keď sme prišli do útulku, uvideli sme tam také malé ohrady a v nich psíkov. Ale boli tam aj vankúše ☺. Nezdržali sme sa tam dlho.

Tomí Muntág, 6. S

Z klubu sme išli do útulku. Počkali sme na autobus a potom sme doň nastúpili. Vystúpili sme až na konečnej a potom sme 15 minút išli pešo. Nakoniec sme tam prišli. Boli tam krásni psíkovia, ale nik iný tam nebol. Ten pán, čo nás pozval do útulku, musel ísť operovať jedného psíka, ktorého prešlo auto. Tak sme mu pred dvere dali granule pre psov a ostatné dobrôtky. Išli sme odiaľ s dobrým pocitom a šťastní, že sme aspoň urobili radosť psíkom.

Eudmila Mária Tomicová, 6. S

BellAmos v útulku pre psov

Sladká matematika or matika BellAmosákov

Úspešní riešitelia z predchádzajúceho kola sú

žiak 5.S triedy Viktor Chladnuch

žiačka 6. S triedy Nelka Sušienková

Srdečne im blahoželáme a získavajú svoju zaslúženú odmenu.

Riešenia príkladov z predchádzajúceho kola:

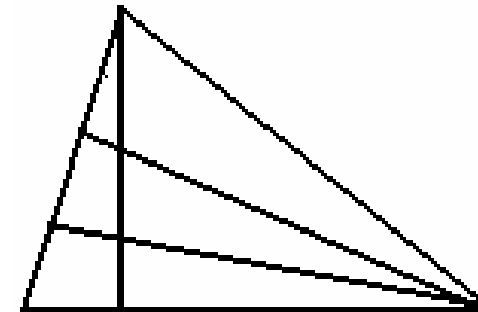
1. **príklad: O 6 rokov budú mať traja kamaráti 49 rokov**
2. **príklad: Za 5 mandarínok kúpime 4 banány.**

Nové za danie príkladov:

1. **Tri prasiatka zjedia za jeden a pol hodiny jeden a pol vedra pomyjí. Koľko vedier pomyjí by zjedlo 18 prasiatok za pol hodiny?**

2. **Urči presný počet trojuholníkov na obrázku:**

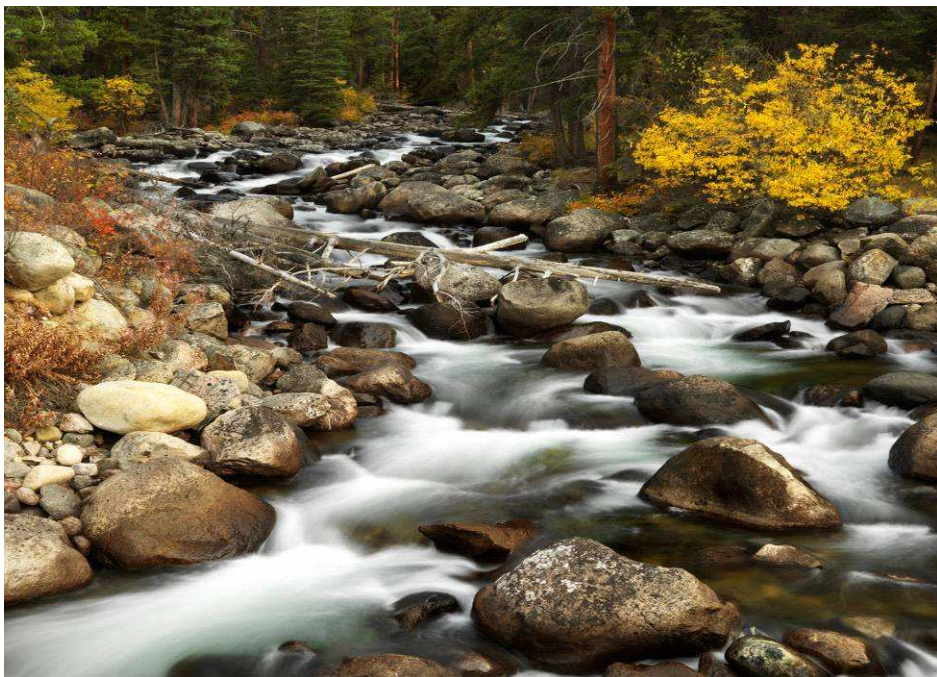
Výsledky mi odovzdajte do 12. decembra 2009. Držím vám palce.
Matikárka Majka Debnárová

Holidays abroad

There are some differences around the world, people celebrate all kinds of holidays. I would like to mention 2 major ones in Autumn(or Fall). First one is Halloween, it's typical party for kids. Children are usually dressed up in various costumes, most of them are ghosts, witches, skeletons and so on. Small youngsters walk with their parents from house to house. They say „Trick or treat“, what means to scare you and you will give them some treats – sweets, candies, lollipops, chocolate bars and others. Popular decorations around houses are pumpkins, they are carved and they have candles inside. Another but more important holiday is last Thursday. Significant family reunion on Thanksgiving day. American nation celebrates it with great feast – roasted turkey, mash potatoes, cranberry sauce and of course some cakes. History tells us about this tradition in simple way – its name says it all. People thank for good crops and harvest which are given from Nature. Weather is quiet cold and many places around US are covered by snow. Outdoor activities, garden jobs are done, time to get ready for another great holiday – Christmas. So keep yourself warm...

Adam

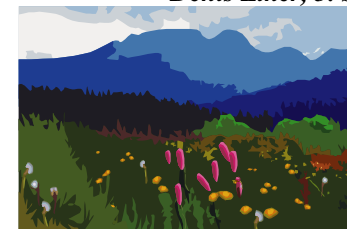
Enviromentálna výchova v Blatnici

Ráno sme sa mali stretnúť na zástavke o 8.30 hod. Keď bolo 8.50 hod., nastúpili sme do autobusu, ktorý nás odviezol rovno do Blatnice. Keď sme tam prišli, už pred vchodom nás čakali takí páni. Hneď nás privítali a viedli nás úzkym schodišťom na chodbu a z nej do učebne. Posadali sme si a najprv sme si vypočuli krátky príhovor pána učiteľa. Potom nám ukázal fotky z Turčianskej Štiavničky a nakoniec nám rozdal niečo také ako písomky. ☺ Hneď nám dal prvé dve otázky. Potom bola prestávka. Najedli sme sa pri pozeraní fantastického filmu Madagaskar 2 a išli sme von. Bola to dlhá túra cez Gaderskú dolinu, ale zvládli sme to. Bol to super deň.

Tomí Muntág, 5.S

Dňa 29. októbra 2009 sa 5. S a 5. SA sme sa zúčastnili na enviromentálnej akcii v Blatnici. Najskôr sme boli dnu, kde sme si zopakovali základné učivo z prírodopisu. Potom sme mali prestávku a počas nej nám pustili film Madagaskar 2. Po 15 minútach sme išli von. Potom nám staršia pani ponúkla jablká. Prešli sme Gaderskou dolinou až k ceste SNP, po ktorej sme išli. Popri celej ceste boli trnky, ktoré sme všetci jedli.

Denis Liner, 5. S

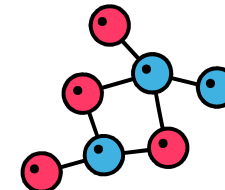
Sublimácia jódu alebo Chémia nás baví

Od septembra máme aj my – šiestaci chémiu. Hodiny sú veľmi zábavné, pretože robíme rôzne pokusy. Minule sme dali do odparovacej misky jód a prikryli sme ju papierom. Na odparovaciu misku sme dali hodinové sklíčko, na ktorom bol mokrý papier. Bolo to položené na trojnožke, na ktorej bola kovová mriežka a pod ňou bol liehový kahan. Kahan sme zapálili a o chvíľu začal papier na hodinovom sklíčku hnednúť. Potom sa spod hodinového sklíčka začal vyparovať ružovo-fialový dym. Kahan sme potom uhasili. Hodinové sklíčko sme nadvihli a na papieriku na hodinovom sklíčku boli krásne kryštály jódu.

Borko Král, 6. S

Raz sme si na hodine chémie nasypali do nádoby práškový cukor, kypriaci prášok, vodu a kyselinu sírovú. Začali sme to zahrievať a začalo to černieť. Všetko to bolo horúce a začalo to vystupovať na povrch. Nechali sme to vychladnúť a zistili sme, že po vychladnutí to spopolnatelo.

Eudmila Mária Tomicová, 6. S

Výlet do Viedne

Rakúsko – Viedeň – zábavný park Práter. To bolo moja dvojdňová aktivita počas jesenných prázdnin. Odišli sme vo štvrtok a v Bratislave sme boli na obed. Najprv sme boli v Dinoparku, kde bolo veľmi pekne. Potom sme sa išli ubytovať. S bratom sme sa tešili, že budeme zase v raji. ☺ Po ubytovaní sme išli na večeru. Neskôr som zažil som super kúpeľ. ☺ Ráno sme sa vydali na trojhodinovú cestu. Pred obedom sme boli vo Viedni v zábavnom parku, ktorý sa volá Práter. Prvá atrakcia, ktorú som zažil bola horská dráha. S bratom sme sa vybláznili na autodrómoch. S mamou sme boli na dvoch horských dráhach. Na prvej dráhe mamina od veľkej hrôzy nadávala ocinovi, že sme tam vôbec išli ☺. Na druhej zase nadávala sebe, že sa dala na to nahovoriť. Potom sme boli na RÓDEU a tam na nás mamina kričala: „Deti moje, ľúbim vás...“ ☺ Najúžasnejšie bolo pre mňa veľké vyhlídkové kolo, z ktorého sme mali krásny pohľad na celú Viedeň. No a po tom všetkom nás čakala náročná 8-hodinová cesta domov.

Juraj Šutovský, 5. SA

SAAS FEE

Všetko sa to začalo ráno. Vyrazili sme v piatok o pol šiestej a išli sme na Klínovec. Potom sme tam prespali a ráno sme opäť vyrazili. Smer Saas Fee. Prvá zastávka bola vo Viedni. Do Saas Fee sme dorazili ráno o deviatej hodine. Dobré bolo, že tam jazdili takzvané klynkárky. A tie nás dovezli aj s batožinou. Bol tam veľmi milý sluha z Ameriky, ktorý vedel plynule rozprávať po slovensky. Vybrali sme sa na najvyššiu horu Švajčiarska – Matterhorn (4478 m. n. m.). Matterhorn sa považuje za jeden z najkrajších vrcholov Álp a možno aj sveta. Názov Matterhorn vznikol pravdepodobne z nemeckých slov "matt" vo význame údolie, lúka a "horn" – roh. Matterhorn má na každú svetovú stranu obrátenú jednu stenu, ktoré sú nezvyčajne strmé. Sú oddelené ostrými hranami (hrebeňmi). Najčastejšou výstupovou hranou je Hörnli, ktorý je v strede najznámejšieho pohľadu na Matterhorn od Zermattu. Matterhorn bol poslednou z vysokých alpských štvrtisícoviek, na ktorú vyliezli horolezci. Už pohľad na majestátnosť štítu vzbudzoval úctu. Práve preto sa jeho zdolanie stalo v polovici 19. storočia vecou prestíže. Išli sme po šiestich staniách a tá najvyššia bola v 4009 m. n. m. Na tej najvyššej stanici stáli hodinky neuveriteľných 162 000 frankov. Zo Švajčiarska sme išli do Rakúska a vo Viedni ma vyzdvihol môj ocino.

Matej Urbánek, 4. S

Každý je v niečom najlepší – októbrový turnaj

Patriť medzi najlepších a ešte v tak všestrannej súťaži ako je HRA **Každý je v niečom najlepší** na druhom stupni neznamená len tak hocičo. Tentokrát do mesačného turnaja, ktorý sa konal 26.10. postúpilo až dvanásť najlepších.

Už súboje prvého kola naznačili, že to nik nebude mať ľahké a že o turnaj by sa mali zaujímať aj diváci. A Martin Šutovský veril, že obháji svoje vedúce postavenie.

Martin sa stretol v prvom kole s Ľudkou Tomicovou. V tabuľke sa dostali do okna Fyzično/ sám za seba a v nej veľmi náročné – Beh na 60 metrov so 6 drepmi každých 10 metrov. Martin síce tesne postúpil, ale Ľudka v sebe ukázala veľkú bojovnosť, keď aj napriek pádu vstala a dobehla do cieľa. Tak sa má bojovať.

Ďalšiu dvojicu tvorili Kristínka Krupcová a Jano Miky Mikler. Dostali sa do Okna Fyzično// s priateľmi a tu sa ukázala záľudnosť HRY, vyšli im Formule, ale na počítačoch. Jano postúpil, pomohol mu vyhrať Dominik Farbák.

Tretia dvojica boli dve piatačky Simonka Holková a Vlad'ka Magyarová. Otvorili si Umenie//sám – Výtvarná, a v nej maľbu zvieratá, ale pozor prstami! Obe maľovali motýľa. Nakoniec trojčlenná nezávislá porota rozhodla, že ďalej postupuje Simonka. Ale tá bohužiaľ musela ísť domov, tak ako prvá využila jedno z pravidiel turnaja. **Posunula ďalej, za seba svoju súperku Vlad'ku a za tento čin získala + 2 body do tabuľky.**

Štvrtá dvojica – Lenka Búchalová a Michal Rapšík – si možno práve kvôli obojstrannému rešpektu zvolila okno Náhoda a sám za seba. Vyšla im kartová hra – vyššia vyhráva – päť najlepších. Michal zvíťazil 31: 21 a postúpil.

Ďalšie dva zápasy Denis Ciran – Patrik Sabó a Adam Figura a Tomáš Muntág neprebehli, lebo Adam a Denis museli odísť na krúžky. (Nabudúce si súboje predohrať!!!)

Tak sa Patrik a Tomáš stali prvou semifinálovou dvojicou. Ich výber bol Náhoda s priateľmi a hra HIP – HAP – HIP na tri víťazstvá. Vyhral Patrikov tím a Patrik Sabó sa stal prvým finalistom.

V boji o finále sa stretol Martin Šutovský s obávaným súperom Janom Miklerom. A Jano využil aj svoje vyjednávačské umenie a presvedčil Martina, aby si zvolili hru, v ktorej si veril. Fyzično// s priateľmi a opäť Formule na počítačoch. Každý mal trojčlenné tímy. Všetko vyzeralo, že postúpi Miky, Martinove formule sa pohybovali na piatom a šiestom mieste. Martin mal však vo svojom tíme jazdca, ktorý mu víťazstvo vybojoval a postúpil. Janovi nepomohlo ani druhé až štvrté miesto.

Poslednú semifinálovú dvojicu tvorila Vladimíra a Michal. Vlad'ke, minulomesačnej víťazke, prvýkrát nevyšla voľba hry a dostali sa do okna Fyzično// sám za seba – Rovný povrch vonku // Oddelený súboj – Skok z miesta. Do finále sa tak preskákaval Miško Rapšík.

Tri finálové hry prebehli vo veľkom tempe. Michal a Patrik sa stretli Fyzično//Sám – rovný povrch telocvične – ľah – sed za 1 minútu. A prvé body získal Patrik, výkonom 34:30.

Michal hneď bežal na ďalšiu hru s Martinom. Rychlý výber pre nich znamenal Náhoda//s nástrojom a hru Človeče, nehnevaj sa s jednou figúrkou. Bola to asi najrýchlejšia hra Človeče v dejinách s víťazným koncom pre Martina. Michal sa ponáhľal a odrazilo sa to aj na jeho výkone, preto obsadil tretie miesto a získal 6 bodov.

O absolútne finále sa postarali Patrik a Martin. Ich výber – Psychično//Sám – Dejepis – desať otázok. Patrik dlho viedol, je starší a trochu lepšie sa orientoval v jednoduchých otázkach, ale Martin ho v závere vyrovnal. Finiš v podobe striedania otázok lepšie zvládol, a za účasti veľkej diváckej kulis, Martin Šutovský a stal sa druhým víťazom turnaja. Dokázal tak, že jeho celkové priebežné vedenie v Hre nie je náhodné a prilepil si dvadsiatimi bodmi. Naprázdno neobišiel ani Patrik Sabó a získal 10 bodov. Všetci traja finalisti majú právo nosiť náramky najlepších.

Mesačné turnaje majú zatiaľ pre súťažiacich veľmi komplikovaný čas konania. Ideálne by bolo organizovať ich v sobotu ráno ☺ alebo v skoršom čase. Možno sa toho súťažiaci dočkajú a budú viac privilegovaní. V škole v prírode, na finálovom turnaji, určite.

pán učiteľ Mathej

Návšteva v resocializačnom stredisku

Pani učiteľka Zuberová, Muchová a moji spolužiaci, sme navštívili chalanov, ktorí sa liečia z drogovej závislosti. Keď sme sedeli v kruhu, pani Hreusová nám porozprávala o tomto zariadení a tejto chorobe nadobudnutej vlastnou vinou. Neskôr medzi nás prišli aj piati klienti (to boli tí, čo sa tam liečili) a rozprávali nám o ceste životom, ktorá ich priviedla až na samé dno. Začalo sa to mojou prvou cigaretou. Takto úprimne začal svoju spoveď jeden z nich. Samozrejme nás varovali, aby sme nič nezjednodušovali a najlepšie **TO** nikdy neskúšali. Často si aj oni vraveli, že **TO** majú pod kontrolou a prestanú, keď budú chcieť.

Ale nebolo **TO** jednoduché! Cesta, ktorú prešli, kým im niekto chcel pomôcť, bola ťažká a plná zloby. Diskutovali sme aj o našich problémoch a o živote. O **TOM**, ako si niektorí myslia, že pofajčiť si marišku nemôže byť až také nebezpečné. Čas nám ušiel rýchlo, a tak sme sa museli rozlúčiť.

Niektorí z nás ich ľutovali, iní si myslia, že si za **TO** môžu sami a nemali začať. Michal Malčák sa vyjadril jasne. Obdivujem ich. Dokázali o svojich problémoch rozprávať úplne otvorene. Určite sa za seba hanbili a mali trému. Držím im palce, aby sa vrátili späť do normálneho života **BEZ DROGY**.

A tak sme sa rozhodli prežívať krásne čisté dni plné každodenných radostí a starostí a jasnačka že - **BEZ TOHO!!!**

Radko Krupec a deviataci

Liečebný režim

Liečebný režim tvoria kľúčové a doplňujúce pravidlá. Platí zákaz alkoholu, liekov, drog, zákaz psychickej a fyzickej agresie, svojvoľného opúšťania objektu. Neprípustné je nadväzovanie sexuálnych vzťahov a nespokojnosť pri terapii. Klient je povinný dodržiavať denný režim, domáci poriadok a zúčastňovať sa terapeutických a pracovných programov v terapeutickom klube.

Jazda na Ajde

Jeden víkend som bola na Farme Jacku. Zobrali ma tam Ivka s jej priateľom Paľkom. Ujo Karol tam chová krásne kone. Patrí medzi nich aj Ajda. Teta Veronika mi ju osedlala a chvíľu ma držala, aby som nepadla. Potom som sa naučila klus aj sama. No nedočiahla som na strmene. Ujo Kajo sa potom odvážil to so mnou vydržať. Rozprávala som mu, ako mám rada kone a ako by som si Ajdu zobrala domov, na balkón. Na Farme Jack bolo super. Bola to skvelá rozhl'adňa, z ktorej bolo vidno celé Mošovce. Karol práve zhadzoval jablká z jablone. Ja som ich brala a dávala Ajde či Papere. Prehadzovala som ich cez celý farmu až k dvom žrebcom, ktorým bolo jedno, že som ich hádzala, no hádzala som ich kvôli nim. No nezjedli ich. Nahnevala som sa, lebo ani v sene ich nenašli. Hrôza. Na Farme Jack bolo naozaj super. Dúfam, že nabudúce bude tiež tak super, ako v ten víkend.

Veronika Vicenová, 4. S

Pobyt na Javorinke

Prekrásny výlet sa nám začal o 6.30 na autobusovej stanici v Martine. Z Martina sme odišli len piati, a z toho len ja ako jediný žiak zo školy. Je to smutné, že deti viac uprednostňujú televízor a počítač. Auto sme nechali u Jankovho priateľa z detstva. Tým, čo mali prázdnejšie ruksaky, Janko dal ešte ďalšie veci a vydali sme sa na túru. Hore sme stúpali tri a pol hodiny, ale stálo to zato. Hore bola inverzia, nádhera. Odtiaľ sme ešte chvíľu išli na Javorinku. V lese sme si obstarali drevo, poukladali sme ho už narúbané do chaty, na Javorinku sme pripevnili vlajku slovenskej republiky, a než sme sa nazdali, bola tma. O takej piatej sme išli už do vyhriatej chaty. Drvili sme karty, dámu, šach, jednoducho sme sa zabávali. Čas nám utiekol ako voda, ja osobne som od únavy zaspal o nejakej deviatej. Ráno sme sa zobudili oddychnutí a s novými silami. Trochu sme si ešte poležali a poprebúdzali sme sa. Vyšli sme z vyhriatej chaty, za ktorú vďačíme pánovi učiteľovi a ocitli sme sa v krásnej prírode, ktorá bola omrznutá mrazom dobiela. Naraňajkovali sme sa a vyšli sme si na neďaleký Kľak. Kľak bol vyhriaty od ranného slnka. Hore sme sa pofotili, pokochali sa krásou a pomaly sa vracali na chatu. Poupratovali sme chatu a vybrali sme sa okolo takej tretej do Vrícka.

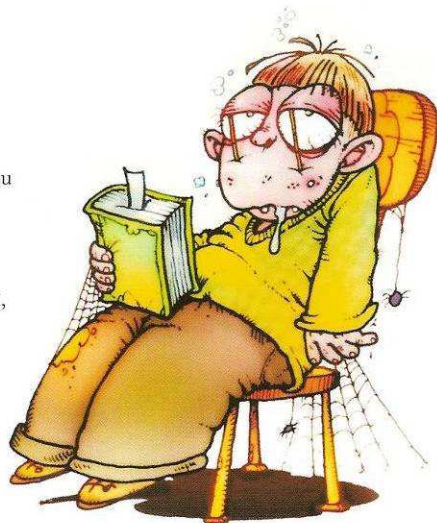
Radko Krupec, 9. S

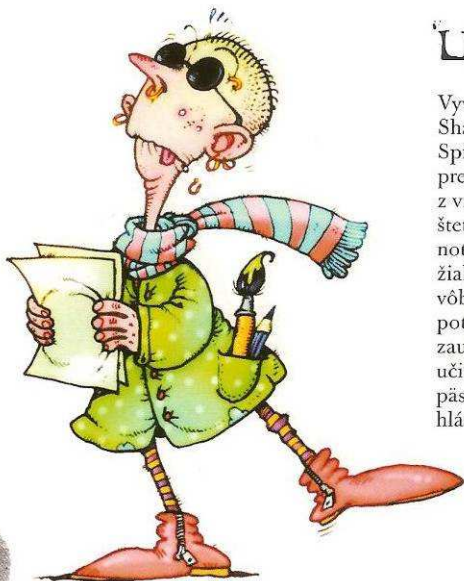
ŽIACI

LENOCH

Po ničom netúži. Akákoľvek činnosť mu príde zatažko, obzvlášť v škole. Sledovať vyučovanie, ísť na telocvik, vyjsť z triedy cez malú a veľkú prestávku, napísať domácu úlohu, to všetko ho strašne vyčerpáva. Najviac úsilie venuje žuvaniu žuvačiek. Miluje posteľ a zbožňuje vankúš. Jeho najčastejšie používané vety sú: „A prečo ja?“, „Teraz nemôžem!“, „Chce sa mi spať.“, „Je mi ľúto.“ Jeho životné motto znie: „Čo môžeš urobiť dnes, nechaj na zajtra!“

POZOR:
Počet lenochov neustále rastie!

UMELEC

Vyvoláva nasledujúce asociácie: Shakespeare, Picasso, Mozart, Spielberg a pod. Podľa umenia, pre ktoré je Bohom predurčený, mu z vreciek trčia popísané papiere, štetce, filmové pásky, baletné cvičky, noty, sláčiky. Odlišuje sa od ostatných žiakov oblečením a účesom. Pokiaľ vôbec niekoho poctí svojím pohľadom, potom hľadí skrze neho. Občas je tak zaujatý svojou tvorbou, že nevníma ani učiteľa. Keď ho niekto nahnevá, zatne päsť a precedí: „Uvidíš, až sa prihlásim na Akadémiu!“

ŽIACI

ZAMILOVANÝ

Tento typ žiaka je veľmi rozšírený, najmä vo vyšších triedach. Neje, nespí, neučí sa. Pôsobí neprítomným dojmom a je neprítomný. Jeho pozornosť upúta len rozhovor o milovanej osobe alebo rozhovor s milovanou osobou. Pokiaľ je to dievča, potom píše milostné básne, telefonuje a stále na neho myslí. Pokiaľ je to osoba mužského rodu, potom stále myslí na sex. Sú známe prípady, keď sa žiaci zamilujú do učiteľov, ale nie je známy prípad, aby sa žiačka zamilovala do školníka, upratovača, tajomníka, ekonomického námestníka alebo riaditeľa.

Dobrodružstvá Janka Hraška doma a v rozprávkovej krajine Podľa rovnomennej knihy Františka Zimu prerozprává Ján Cíger

Kde bolo, tam bolo, bolo to kdesi v údolí štebotavého Turca, na úpäti ozrutných vrchov. Tam bola učupená dedinka a na jej kraji v drobnom drevenom domčeku žil drevorubač so svojou ženou. Drevorubač ťažko pracoval v lese a jeho žena sa starala o domácnosť. Aj keď toho veľa nemali, boli spolu šťastní, lebo sa veľmi ľúbili. Najviac so všetkého ich však trápilo, že nemali deti. Chýbal im detský dŕavot a smiech. Veľakrát drevorubačova žena vzdychla: „Ej, keby sme tak mali dieťaťko, maličké, hoc aj také malé ako samotný hrášok.“ Smutne aj drevorubač pozeral do tmy a sníval o synovi. Až v jeden deň sa vám stalo toto: Drevorubačova žena sa chystala variť hráškovú polievku. Vtedy veru ešte neboli plynové sporáky, nuž išla si na kúrenie narúbať trochu dreva. Blízko klátu, kde rúbala, mala odložený aj košíček s nalúskaným hráškom. Len tu zrazu veľká galiba sa stala. Sekera bola ťažká a ona, pretože pochádzala z mesta, ani nevedela s ňou poriadne narúbať. Pri jednom seknutí jej sekera odskočila a zaľala do ruky. Nešťastná bola chudera, veľmi chcela mužovi navariť a teraz zrazu toto. Odložila hrach do komory. Všimla si, že kvaplo naň niekoľko kvapiek jej krvi. Ošetrila si ruku a keď chcela pokračovať vo varení, len zrazu začula: „Mamička moja...“

Strhla sa, či sa jej to sníva. O chvíľu sa však ozvalo znova: „Mamička moja!... Nože mi otvorte!...“ Taká bola prevapená, že jej aj vareška vypadla z ruky. Utekala do komory, pretože hlások išiel odtiaľ. Otvorila dvere a s rozbuchaným srdcom sa pozerala okolo. Nevidela však nič. „Tu som mamička moja, čo ma nevidíte, to som ja kričal.“ Drevorubačova žena si išla oči vyočičť, keď tu na kraji košíčka vidí chlapčeka ako hrášok, ako sedí a hompáľa nohami. „Akože si sa sem dostal, ty môj sladký drobzig,“ vzala ho nežne do rúk celá ohromená.

„Odtiaľto, hľa! Spomedzi hrachu,“ povedalo chlapčeka veselo. Žena sa pozrela do košíka a vidí, že niekoľko hráškov, na ktoré kvapla krv, keď si poranila ruku, v košíku chýba. „Z mojej krvi si sa zrodilo, chlapčiatko naše zlaté. Ty si náš vytúžený synček. Jaj, či sa len otec poteší, keď sa vráti z hory. Hneď ti aj kolísku vystrúha.“

„A načože mi je kolíska, veď som ja už veľký chlapec,“ hrdo sa vypol šuhajko v celej svojej malosti. No ale kým sa drevorubačova žena radovala zo synčeka, prihorel jej obed. Nešťastná premýšľala, ako si poradí. „Urobím slivkové gule, tie má rád,“ povedala. „Dobre mamička, ale ja vám naoberám slivák,“ smelo sa ponúkol malý človečik. „Akože by si to chcel synček môj, veď si taký maličký... Menší ako hocktorá slivka,“ neveriacky krútila hlavou. „Menší, ale silnejší,“ povedal chlapček ako hrášok a už aj sa bral do záhrady. Po drapľavej kôre starej slivky sa mu dobre štervalo, vyšiel na prvý konár a začal sa pasovať so slivkou. No, ale to bola ťažká robota. Unavený si utrel spotené čelo, keď zrazu začul šuchot vtáčích krídiel. Veľký tučný vrabec priletel a začal obzobávať sladkú slivku. Mládenčeka ako hrášok chytila veľká zlosť a zdrapol vrabca za nohu a zvriskol: „Ako sa opovažuješ kradnúť naše slivky?“ Prekvapený vrabec chcel odletieť, ale nedalo sa. Chlapček ho držal silno, nemohol sa ani pohnúť. „Čvirik, čvirik, jaj, jaj, nevedel som, že sú to tvoje slivky, vždy som si myslel, že patria gazdovi z domu na kraji dediny,“ čvirikal bezmocne vylákaný vrabec. „už sem nikdy neprídem, len ma pust.“ „Aha, tak ty už dávnejšie chodíš kradnúť! No kto je zlodej je aj klamár a teraz ti zlomím nohu,“ prikvačil šuhajko vrabca ešte silnejšie. „Jaj, čvirik, čvirik len to nie. Ja som kráľom vrabcov a keď mi zlomíš nohu prídem o trón. Pust' ma, splním ti každé želanie, ktoré je v moci kráľa vrabcov,“ sľuboval korunovaný vrabec. Lúto prišlo zrazu chlapčekovi lamentujúceho vrabčiča a napadlo ho: „No, dobre. Teraz zvoláš svoj vrabčí národ a do košíka pod slivkou pooberáte všetky slivky z tohto stromu a to hneď,“ dojednal sa hráškový mládenček. „hneď bude dosť slivák na obed,“ pomyslel si. „Už aj zvolám všetkých a oberieme stromy aj v celej dedine,“ vyhlásil vrabčí kráľ. „Netreba nám kradnuté slivky, stačia nám len naše. A už aj pracuj,“ pritlačil nohu víťaz nad vrabčím kráľom. Ten dva razy začvirikal a vydal rokazy. Za minútu bol košík plný. Ostala len jedna slivka, tá ktorú predtým ozobával. „Tú ti darujem a viac sa tu neukazuj,“ pustil chlapec vrabca. Ten odletel, ani sa neobzrel. Na šušťanie a čvirikanie vrabcov vyšla aj gazdiná z domu celá vylákaná. „Nič sa nebojte mamička, som v poriadku, len berte tie slivky. Zdá sa, že v dialke som videl otca ako kráča z hory,“ smelo schádzal šuhaj dole slivkou.

To bolo radosti, keď sa všetci spolu zvíťali. Šťastný otec - drevorubač zdvihol chlapčeka do výšky a pohnutým trasľavým hlasom zvolal: „Z hrášku si sa zrodil chlapček náš malý, nuž nech sa voláš

Janko Hraško.“

Literárny klub Mädokýš o.z. v Martine, Rozprávková republika – úrad prezidenta Janka Hraška, Súkromná základná škola BellAmos v Martine v spolupráci s Katedrou hraškológie a Heviklubom na Súkromnej základnej škole BellAmos v Martine

vyhlasujú 5. ročník literárno-výtvarnej
sút'áže

JANKO HRAŠKO EŠTE ŽIJE...

(Janko Hraško zachraňuje
rozprávkovú ríšu)

Súťažné práce: predmety, ktoré mohol vševed Janko Hraško vymyslieť a vytvoriť napríklad na záchranu Rozprávkovej ríše (nie je to podmienka). Najlepšie práce budú uložené v Múzeu Janka Hraška v SZŠ BellAmos.

Podmienky pre súťaž Vševed roka 2010:

Trojrozmerné predmety do maximálnej veľkosti 15cm x 15cm x 15cm.

Práce zasielajte, príp. osobne prineste na adresu:

Súkromná základná škola BellAmos

Ul. východná 18, 036 01 Martin 1

NOVINKA!!! Súťaž pre starých rodičov a vnúčatá:

Model Zámku na stračeť nôžke, sídla rozprávkovej krajiny Trantárie

Súťaží starý rodič spolu s vnukom, vnučkou.

Veľkosť modelu: maximálne do 35 x 35 x 35 cm, max. výška s nôžkou do 80 cm.

Materiál : papier, modurit, hlina, drevo, sklo, cesto, karamel...

Hodnotí sa invenčnosť, precíznosť, zložitosť...

Práce zasielajte, príp. osobne prineste na adresu:

Súkromná základná škola BellAmos

Ul. východná 18, 036 01 Martin 1

Každý súťažiaci môžu poslať v každom žánri len 1 prácu.

Označenie prác

1. meno a priezvisko autora
2. vek a ročník školy
3. presná adresa škôlky/školy, alebo adresa trvalého bydliska
4. e-mailová adresa, podľa možnosti vlastná (na e-mailovú adresu, z ktorej príde súťažná práca, bude poslaná aj prípadná pozvánka na vyhodnotenie)
5. odporúčame uviesť telefonický kontakt na školu resp. súťažiaceho

Každá práca musí byť označená heslom: JANKO HRAŠKO EŠTE ŽIJE...

UPOZORNENIE

Do súťaže nebudú zaradené príspevky a práce:

- a) Bez úplného označenia.
- b) Práce, pri ktorých nebol dodržaný rozsah a rozmery uvedené v podmienkach súťaže.
- c) Literárne práce zasielané poštou.
- d) Zo súťaže budú vyradené aj príspevky, ktoré sú len prepisom obsahu už známych príbehov Janka Hraška alebo budú vzájomne veľmi podobné či rovnaké príspevky (z jednej triedy alebo školy).

Chceme sa sústrediť na kvalitu a originalitu prác.

Prílohou propozícií je skrátený, prerozprávavý príbeh Dobrodružstvá Janka Hraška, doma a v rozprávkovej krajine, napísanej spisovateľom Františkom Zimom, navedie vás do deja, na základe ktorého súťaž vznikla.

Vyhodnotenie

Porota udelí ocenenia pre súťažiacich umiestnených na prvom, druhom a treťom mieste. V prípade vysokej kvality prác môžu byť ocenenia rozšírené o čestné uznanie. Porota si vyhradzuje neudelíť niektoré ocenenie.

Všetkým súťažiacim, ktorých príspevky boli zaradené do súťaže, udelí Katedra hraškologie na návrh poroty titul Bakalára hraškologie.

Súťažiaci na ocenených miestach dostanú na návrh poroty od Katedry hraškologie titul Magister hraškologie.

Ak bude medzi ocenenými súťažiacimi autor, ktorému bol v predchádzajúcom ročníku súťaže už udelený titul Magister hraškologie, ten získa titul Doktora hraškologie - HrDr.

Najlepšie súťažné príspevky budú publikované v Literárnej revue Mädokýš, ktorá vyjde ako samostatný zborník prác.

Najlepšie výtvarné práce, vrátane súťažných prác Vševed roka 2010 budú umiestnené v Múzeu Janka Hraška, prvom na svete.

Slávnostné vyhodnotenie súťaže **Janko Hraško ešte žije...**, spojené so slávnostnou promóciou aj udelením titulov a ocenení bude v priebehu mája 2010. Termín a miesto bude oceneným autorom včas oznámené.

Kontakt

e-mail medokys@seznam.cz

pošta Súkromná základná škola BellAmos

Ul. východná 18, 03601 Martin

telefón 0911-196196

0905-124712

web www.jankohrasko.host.sk www.medokys.szm.sk

www.madokys.eu <http://jankohrasko.rozpravkovarepublika.sk/>

Porota súťaže :

Predseda poroty:

Jano Cíger z Mädokýša, samozvaný profesor hraškologie, vedúci Katedry hraškologie

Členovia poroty:

Anna Thomková, riaditeľka SZŠ BellAmos

Mathej Thomka, prezident Literárneho klubu Mädokýš

Erik Ondrejčka, básnik a hraškovskýkumník

Zuzana Vaváková, vedúca Heviklubu na SZŠ BellAmos

Peter Piatko, garant výtvarnej časti súťaže

Martin Fülöp, správca hraškoweby

Lukáš Počatko – poradca pre literárnu časť súťaže